

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

Ex officio

Rasti nr. 382/2016

RAPORT ME REKOMANDIME

I AVOKATIT TË POPULLIT TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

në lidhje me

Cenimin e dinjitetit dhe së drejtës së pensionistëve për pensione

Drejtuar:

- Z. Arban Abrashi, Ministër
Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale

Prishtinë, më 25 nëntor 2016

QËLLIMET E RAPORTIT

1. Qëllimi i këtij raporti është tërheqja e vëmendjes së Kuvendit të Republikës së Kosovës dhe Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS) lidhur me domosdoshmërinë e mbrojtjes së dinjitetit njerëzor të pensionistëve si pasojë e procedurave të lajmërimit që burojnë nga Ligji për Skemat Pensionale të Financuara nga Shteti (Ligji Nr. 04/L-131) dhe Udhëzimi Administrativ (MPMS Nr. 05/2015).
2. Më 16 qershor 2016, Avokati i Popullit ka hapur rast për hetim sipas detyrës zyrtare, *ex officio* 382/2016, bazuar në një shkrim të gazetës “Koha ditore”, të datës 30 maj 2016. Raporti është i bazuar në hetimet dhe mbështetet në faktet dhe provat të cilat i posedon Institucioni i Avokatit të Popullit (IAP), lidhur me detyrimin e shfrytëzuesve të pensioneve që të paraqiten çdo 6 (gjashtë) muaj pranë organit kompetent të MPMS-së, në mënyrë që të mos u ndërpritet pensioni.

BAZA LIGJORE

Sipas Ligjit Nr. 05/L-019 për Avokatin e Popullit, Avokati i Popullit, mes të tjerash, ka këto kompetenca dhe përgjegjësi:

- “të rekomandojë Qeverinë, Kuvendin dhe autoritetet e tjera kompetente të Republikës së Kosovës për çështjet që kanë të bëjnë me avancimin dhe mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, barazisë dhe jo diskriminimit” (neni 18, par. 1, nënpar. 5);
- “t’i publikojë njoftimet, mendimet, rekomandimet, propozimet dhe raportet e veta” (neni 18, par. 1, nënpar. 6);
- “të rekomandojë nxjerrjen e ligjeve të reja në Kuvend, ndryshimin e ligjeve që janë në fuqi dhe nxjerrjen apo ndryshimin e akteve nënligjore dhe administrative nga institucionet e Republikës së Kosovës (neni 18, par. 1, nënpar. 7);
- “t’i rekomandojë Kuvendit harmonizimin e legjislacionit me standardet ndërkombëtare për të drejtat dhe liritë e njeriut si dhe zbatimin e tyre efektiv” (neni 18, par. 1, nënpar. 9).
- “t’i këshillojë dhe t’u rekomandojë autoriteteve të Republikës së Kosovës për programet dhe politikat e tyre për të siguruar mbrojtjen dhe avancimin e të drejtave dhe lirive të njeriut në Republikën e Kosovës” (neni 18, par. 3).

Me dërgimin e këtij raporti tek institucionet kompetente, si dhe publikimin e tij në media, Avokati i Popullit synon të kryejë këto përgjegjësi ligjore.

PËRMBLEDHJA E FAKTEVE - ANALIZA E RASTIT

1. E drejta për pensione dhe e drejta e dinjitetit njerëzor garantohen me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, me ligje vendore dhe me të drejtën ndërkombëtare për të drejtat e njeriut.

2. Mbrojtja e dinjitetit të njeriut është parim bazë i përcaktuar në Kushtetutën e Republikës së Kosovës (neni 23), *"Dinjiteti i njeriut është i pacenueshëm dhe është bazë e të gjitha të drejtave dhe lirive themelore të njeriut."* Kjo e drejtë paraqet pacenueshmërinë e integritetit të njeriut, lirinë për të zhvilluar lirshëm personalitetin në kuptimin trupor, shpirtëror dhe moral.
3. Ligji i Punës Nr. 03/L-212 përcakton se çdo person që e mbush moshën prej 65 vitesh e arrin moshën e pensionimit dhe me këtë rast i ndërpritet marrëdhënia e punës.
4. Ligji për Fondet Pensionale të Kosovës Nr. 04/L-101 përcakton se Mosha e Pensionimit është mosha gjashtëdhjetë e pesëvjeçare (65).
5. Ligji për Skemat Pensionale të Financuara nga Shteti Nr. 04/L-131, në nenin 8 i përcakton kushtet dhe kriteret për njohjen e së drejtës në pension kontributpagues.¹
6. Me Ligjin për Skemat Pensionale Nr. 04/L-131: Rregullohen dhe përcaktohen pensionet bazike të moshës, pensionet kontributpaguese të moshës, pensionet e aftësisë së kufizuar, pensionet e parakohshme, pensionet familjare dhe pensionet invalide të punës, si pensione të Shtyllës së I-rë të financuara nga shteti; konsolidimin, harmonizimin dhe unifikimin e skemave pensionale të aplikueshme, të cilat aktualisht financohen nga Buxheti Shtetëror i Kosovës; bilaterale të sigurimeve sociale, të cilat i nënshkruan Republika e Kosovës me shtetet përkatëse; kriteret kushtet dhe procedurat administrative të domosdoshme për njohjen e së drejtës në pension për pagesat e pensioneve.
7. Neni 24 i Ligjit për Skemat Pensionale të Financuar nga Shteti Nr. 04/L-131 përcakton se:

"Ministria, do të ndërmarrë veprime me të cilat do të monitorojë burimet ekzistuese të informatave për të identifikuar pensionistët që kanë vdekur, me qëllim që të bëjë ndërprerjen e pagesës së Pensionit sa më parë që është e mundshme. 2. Shfrytëzuesit e pensionit bazik të moshës dhe shfrytëzuesit e pensioneve të parakohshme duhet të paraqiten në zyrat e caktuara nga Ministria një herë në gjashtë muaj me dokumentet përkatëse të identifikimit. 3. Ministria mund të suspendojë përkohësisht pagesën e pensionit nëse pensionisti nuk arrin të bëjë një gjë të tillë konform paragrafit 2 të këtij neni. 4. Suspendimi nga pagesa e pensionistëve në shfrytëzimin e pensioneve, do të përcaktohet me akt nënligjor të nxjerr nga Ministria."

Mbi këtë bazë, Ministria duhet të ndërmarrë veprime që të identifikojë pensionistët që kanë vdekur, me qëllim që të bëhet ndërprerja e Pensionit, dhe të pamundësohet keqpërdorimi, dhe këtë e ka bërë me nxjerrjen e Udhëzimit Administrativ Nr.05/2015

¹ Të drejtën në pension kontributpagues të moshës e realizojnë të gjithë personat të cilët kanë shtetësi të Kosovës dhe të cilët: 1.1. kanë mbushur moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare; 1.2. duhet të ketë stazh pensional kontributdhënës, sipas Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor nr. 011-24/83 (Gazeta Zyrtare e KSAK nr.26/83) para datës 01.01.1999; 1.3. ofrojnë dëshmi të vlefshme mbi pagesën e kontributeve sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor nr.011-24/83 (Gazeta Zyrtare e KSAK nr.26/83) para datës 01.01.1999

për Procedurat e Lajmërimit, Suspendimin nga Pagesa dhe Kthimin e Mjeteve në rastet e Keqpërdorimit të Pensioneve.

Me nenin 4 të Udhëzimit Administrativ Nr.05/2015, personat që janë shfrytëzues të pensionit janë të obliguar të lajmërohen personalisht çdo 6 muaj në zyrat e departamenteve për pensionistë. Në të kundërtën do t'u suspendohet përkohësisht pagesa e pensionit. Nëse pensionisti lajmërohet në zyrën përkatëse pensionale, brenda 3 muajve nga data e suspendimit të pagesës, atij do t'i vazhdohet pagesa e pensionit. Por, nëse lajmërohet pas këtij afati, kërkesa e tij do të konsiderohet si riaplikim dhe pagesa e tij rrjedhë nga dita e paraqitjes së kërkesës.

8. Obligimi i pensionistëve për t'u lajmëruar sipas Udhëzimit Administrativ në fjalë, është përcjellë me pakënaqësi dhe ankesa të shfrytëzuesve pensional. Prandaj, Avokati i Popullit konsideron se shfrytëzuesit pensional përballen me ndjenjën e cenimit të integritetit në vazhdimësi, duke qenë të obliguar të lajmërohen në organet kompetente të MPMS-së, si kusht për të fituar një të drejtë që e kanë të garantuar me ligj. Situata bëhet edhe më rënduese për pensionistët që janë në moshë të shtyrë, apo me probleme shëndetësore. Pritja në radhë të gjata korridoreve të Ministrisë është e rëndë jo vetëm në kuptimin fizik por paraqet edhe përbuzje në kuptimin moral e shpirtëror.
9. Një nga dokumentet kryesore ndërkombëtare për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut në nenin 1 thotë: *"Të gjithë njerëzit lindin të lirë dhe të barabartë në dinjitet dhe në të drejta... [..]"*
10. Në të drejtën ndërkombëtare të të drejtave të njeriut, shqetësimi për dinjitetin njerëzor vërehet nga të paktën katër aspekte:

- (1) ndalimin e të gjitha llojeve të trajtimit çnjerëzor, poshtërimit, ose degradimit nga një person mbi një tjetër;
- (2) garantimi i mundësisë për zgjedhje individuale dhe kushtet për 'vetë-përmbushje të çdo individi', autonomie, apo vetë-realizimi;
- (3) Të kuptuarit se mbrojtja e identitetit dhe kulturës së një grupi mund të jetë e domosdoshme për mbrojtjen e dinjitetit personal;
- (4) krijimi i domosdoshëm i kushteve për çdo individ që të përmbushë nevojat e tij themelore."²

Në rastin në fjalë, nevojë themelore është e drejta e pensionistit për të gëzuar pensionin e tij qetësisht. Procedurat për lajmërimin e pensionistëve paraqesin

² A. Reis Montero, *Ethics of Human Rights*, University of Lisbon, Portugal, Springs, 2014, fq.249, shih në: https://books.google.com/books?id=oPi8BAAAOBAJ&pg=PA249&lpg=PA249&dq=prohibition+of+all+kinds+of+inhumane+treatment,+humiliation+or+degradation+of+one+person+over+another;+%282%29+guarantee+the+possibility+for+individual+choice+and+the+conditions+for+%27self-fulfillment+of+each+individual+%22autonomy,+or+self-realization;+%283%29+understanding+that+protecting+the+identity+and+culture+of+a+group+may+be+necessary+for+the+protection+of+personal+dignity;+%284%29+creation+of+necessary+conditions+for+every+individual+to+meet+his+basic+needs.&source=bl&ots=5NP07ya0r8&sig=jBuqL_6xeRXVsuoaoiMcJRNhDdA&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjtyuje8vrPAhWBuRoKHX9SB5YQ6AEIJTAB#v=onepage&q&f=false, (27.10.2016)

vështirësi të mëdha duke pasur parasysh moshën e tyre, gjendjen e tyre shëndetësore dhe emocionale, si dhe standardin jetësor.

11. GJEDNJ, në interpretimet e saj në raport me dinjitetin njerëzor bazohet kryesisht në nenin 3 të KEDNJ, i cili thotë: *“Askush nuk mund t’i nënshtrohet torturës ose dënimeve ose trajtimeve çnjerëzore ose poshtëruese”*.
12. Po ashtu, GJEDNJ vlerëson se neni 3 nuk bazohet vetëm në nevojën për të luftuar fenomenin e torturës, por mbrojtja që ky nen siguron përfshin edhe lloje të ndryshme të dinjitetit njerëzor dhe integritetit fizik³. Duke u thirrur në nenin 3 të KEDNJ, përmes interpretimeve, GJEDNJ ka ofruar më shumë mundësi që shkelja e dinjitetit si e drejtë, të përfshihet dhe të trajtohet më shpesh, dhe të konsiderohet me rëndësi të madhe dëmtimi i individit në aspektin emocional e psikologjik.
13. Nenin 3, në kontekstin e Konventës, Gjykata e ka renditur shpesh e në mënyrë të përsëritur, së bashku me Nenin 2, *të drejtën për jetën*, si një nga të drejtat më themelore që mbrohen nga Konventa, qëllimi thelbësor i së cilës është që të mbrojnë dinjitetin e një individit e integritetin e tij fizik.
14. Po ashtu, në bazë të së drejtës ndërkombëtare nënkuptohet se shteti duhet të angazhohet në respektimin e të drejtave të njeriut, të përmbahet nga ndërhyrja në gëzimin e të drejtave, dhe duhet të angazhohet në mbrojtjen e të drejtave të njeriut nga keqpërdorimi i tyre. Shteti duhet të angazhohet në ndërmarrjen e veprimeve pozitive në mënyrë që ta lehtësojë gëzimin e të drejtave.⁴ Në rastin konkret, Ministria duhet të ndërmarrë veprime të atilla që të mos e cenojë dinjitetin e pensionistëve dhe t’u mundësojë që qetësisht dhe në mënyrë të papenguar ta gëzojnë të drejtën e tyre.
15. Avokati i Popullit vlerëson se obligimi i pensionistëve për lajmërim, ndonëse ka një qëllim legjitim dhe buron nga ligji, i mungon elementi i përfshirjes së dallimeve mes nevojave dhe konteksteve që i shkaktjnë këto dallime. Kjo për arsye se pensionistët në parim nuk janë në pozicione të njëjta dhe nuk ndajnë të njëjtat nevoja, as në kuptimin fizik/shëndetësor e as në atë moral e shpirtëror. Ligji për pensione me të cilin përcaktohet procedura e lajmërimit, do të duhej të parashihte rrethanat që pamundësojnë pritjet në radhë për lajmërim, siç mund të jenë shëndeti i dobët i pensionistit, rrethanat emocionale si ndikon ky proces në kuptimin psikologjik, dhe arsye të tjera.
16. GJEDNJ në rastin Bouyid kundër Belgjikës⁵, duke e analizuar shkeljen e dinjitetit në kuadër të nenit 3 të KEDNJ, vlerëson se ekziston një lidhje veçanërisht e fortë në mes të konceptit të trajtimit “poshtërues” ose dënimit dhe respektit për dinjitetin. Edhe Komisioni Evropian për të Drejtat e Njeriut më 1973, ka theksuar se në kuadër të

³ Udhëzues për zbatimin e nenit 3 të KEDNJ, nr.6, fq10.

⁴ Marthe Fredvang and Simon Biggs, Social Policy Working Paper no. 16 The rights of older persons, *Protection and gaps under Human Rights Law*, August 2012.

⁵ Rasti BOUYID v. BELGIUM (App. no. 23380/09), shih në: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-157670#%7B%22languageisocode%22:%5B%22ENG%22%5D,%22appno%22:%5B%2223380/09%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-157670%22%5D%7D>, (31.10.2016)

nenit 3 të KEDNJ, shprehja “trajtim poshtërues” tregon se qëllimi i përgjithshëm i kësaj dispozite është për të parandaluar ndërhyrjet në dinjitetin njerëzor.⁶

17. Gjykata Kushtetuese e Hungarisë duke vendosur në rastin 23/1990 X.31 AB, lidhur me kërkesën për t’i shpallur jokushtetuese disa dispozita të Kodit Penal të Hungarisë, trajton çështjen e dinjitetit njerëzor dhe vlerëson se dinjiteti i njeriut është një e drejtë absolute subjektive dhe nuk mund të kufizohet dhe as të zvogëlohet meqenëse është e drejtë themelore.⁷

18. Duke u bazuar në interpretimet e GJEDNJ lidhur me dinjitetin dhe nenin 3 të KEDNJ-së, por edhe në interpretimin që Gjykata Supreme e Kanadasë ka bërë në rastin *Law v. Canada*⁸, një nga autorët⁹ e “Dinjiteti i Njeriut dhe Interpretimi Gjyqësor i të Drejtave të Njeriut”, EJIL 19 (2008)¹⁰, thekson se dinjiteti njerëzor nënkupton që individ apo një grup/komunitet të ndjehet i respektuar dhe i vlerësuar, ka të bëjë me fuqizimin, me integritetin fizik dhe psikologjik. Për të intensifikuar këtë parim ekzistojnë ligjet, ato përcaktojnë me kujdes nevojat, kapacitetet e individëve, gjithmonë duke përfshirë dallimet mes nevojave të tyre dhe kontekstin e atyre dallimeve.

19. Avokati i Popullit tërheq vëmendjen se sipas së drejtës ndërkombëtare, pensionet parashihen brenda fushës të së drejtës së pronësisë të nenit 1 të Protokollit 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.¹¹ Koncepti i pronës është interpretuar në terma shumë të gjerë, por që përmbajnë interesa dhe të drejta ekonomike, të drejtat mbi pasurinë e luajtshme dhe të paluajtshme.

Neni 1, Protokollit 1, i KEDNJ:

“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë së tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare....[...]”

20. GJEDNJ, në rastin *Wieczorek kundër Polonisë*, thekson se neni 1, Protokollit 1, i KEDNJ, përmban tri rregulla të veçanta, ku rregulli i parë, i përcaktuar në fjalinë e parë të paragrafit të parë, është i një natyre të përgjithshme dhe shqipton parimin e gëzimit të qetë të pronës; rregulli i dytë, i përfshirë në fjalinë e dytë të paragrafit të parë, mbulon privimin nga prona; rregulli i tretë, i përfshirë në paragrafin e dytë, pranon se shtetet kontraktuese kanë të drejtë, ndër të tjera, për të kontrolluar përdorimin e pronës në përputhje me interesin e përgjithshëm. Por, gjykata rithekson se rregulla e dytë dhe e tretë kanë të bëjnë me raste të veçanta të ndërhyrjes me të

⁶ Po aty, paragrafi 90.

⁷ Vendimi 23/1990 (X. 31.), heqja e dënimit me vdekje, 31 tetor 1990, faqe 30. Shih në: http://www.mkab.hu/letoltesek/en_0023_1990.pdf, (30.10.2016)

⁸ Vendim i Gjykatës Supreme të Kanadasë, i datës 25 mars 1999, <https://scc-csc.lexum.com/scc-csc/scc-csc/en/item/1691/index.do#>, (01.11.2016)

⁹ Christofer McCrudden, Professor of Human Rights Law, Oxford University; Fellow, Lincoln College, Oxford; Overseas Affiliated Professor, University of Michigan Law School.

¹⁰ Dinjiteti i Njeriut dhe Interpretimi Gjyqësor i të Drejtave të Njeriut, EJIL 19 (2008), 655-724

¹¹ Neni 1, Protokollit 1 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

drejtën e gëzimit të qetë të pronës dhe për këtë arsye duhet të interpretohen në dritën e parimit të përgjithshëm shprehur qartë në rregullin e parë.¹²

21. E drejta e pronësisë në bazë të KEDNJ nuk përcakton dhënien e pensionit apo shumë, meqenëse këto rregullohen me ligje nacionale dhe se shtetet gëzojnë hapësirën e dhënies së përfitimeve sociale. Megjithatë, në momentin që pensionet janë dhënë (në bazë të kontributeve sipas rastit) ato konsiderohen si pronësi. Si pasojë, trajtimi i pensioneve bëhet në përputhje me kërkesat e nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së, i cili e parasheh që gjatë trajtimit të pensioneve duhet të ndiqet një qëllim i ligjshëm i cili nuk cenon interesat e individit duke bërë dëm apo shtuar barrë të rëndë mbi qytetarë, por njëkohësisht duhet të ruhen edhe interesat e përgjithshme.
22. Avokati i Popullit konsideron se lajmërimi i pensionistëve që janë gjallë si kusht për vazhdimin e pensionit, është procedurë rënduese sepse bie ndesh me qëllimin e ligjshëm bazuar në nenin 1 Protokollit 1 të KEDNJ. Ky grup (komuniteti i pensionistëve) diskriminohet, shkaktohen lodhje dhe ngarkesë fizike gjatë pritjeve, dhe ata nuk ndihen të barabartë me pjesën tjetër të qytetarëve.
23. Për më tepër, Avokati i Popullit vëren se reduktimi ose ndërprerja e të drejtave të pensionit paraqet një ndërhyrje në të drejtën e gëzimit paqësor të pronës.¹³ Kështu është argumentuar në vendimin e GJEDNJ të rastit *Wieczorek k. Polonisë*. Në rastin e përmendur, kërkesja kishte pretenduar që është privuar nga e drejta për gjykim të drejtë sepse i është mohuar ndihma ligjore për parashtrimin e një apeli dhe se i ishte shkelur e drejta për respektimin e pasurisë së saj në momentin që i është ndërprerë pensioni invalidor që e kishte marrë për pesëmbëdhjetë vjet. Ndonëse në mungesë të vërtetimit të gjendjes shëndetësore të shfrytëzueses së pensionit nga ana e organit kompetentë.
24. Avokati i Popullit vlerëson se rol të madh luan mënyra se si interpretohet Ligji për Skemat Pensionale dhe se Ministria ka pasur hapësirë të përdorë alternativa për përmbushjen e detyrimeve që rrjedhin nga ligji. Meqenëse vetë Ligji për Skemat Pensionale përcakton gjetjen e burimeve ekzistuese për të identifikuar pensionistët që nuk jetojnë më, kjo jo domosdoshmërisht duhet të aplikohet vetëm me procedurën e lajmërimit të pensionistëve, e cila përcaktohet në pikën vijuese të nenit dhe që i ka dhënë kompetencë Ministrisë të nxjerrë udhëzimin administrativ me kushtet e lajmërimit.
25. Avokati i Popullit konsideron se pjesë e këtyre burimeve mund të jenë të dhënat që MPMS mund të sigurojë në forma të tjera, si për shembull organet përkatëse komunale (zyrat për regjistrim të cilat i posedojnë listat e qytetarëve të gjallë, përmes shpalljeve publike, etj).
26. Avokati i Popullit konsideron se një kusht i tillë i përcaktuar me ligj dhe më pas me akt nënligjor, përveç që është diskriminues dhe cenon dinjitetin e pensionistëve, ajo nuk ka efektin që ligji ka tentuar të ofrojë në parim.

¹² Rasti i *Wieczorek k. Polonisë*, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut, (Nr. i Aplikimit 18176/05), Vendim, Strasburg, 2010, paragrafi 56.

¹³ *Po aty*, paragrafi 56.

27. Avokati i Popullit thekson se duke u bazuar në analizën e standardave ndërkombëtare dhe në analizën e legjislacionit nacional, konkludohet se dinjiteti njerëzor paraqet themelin nga i cili burojnë të drejtat e njeriut. Ndonëse nuk ka një përkufizim të caktuar, dinjiteti njerëzor nënkupton vlerën e brendshme që njeriu ka, vlerë e cila kërkon të respektohet. Shteti dhe ligjet duhet të ekzistojnë për t'i shërbyer individit në përmbushjen e qëllimeve dhe jo anasjelltas.

KONSTATIMET E AVOKATIT TË POPULLIT

Në këtë raport, duke u bazuar në analizën e standardeve ndërkombëtare dhe në analizën e legjislacionit nacional, është trajtuar domosdoshmëria e mbrojtjes së dinjitetit njerëzor të pensionistëve të Republikës së Kosovës dhe të drejtës së pensioneve, si pasojë e procedurave të lajmërimit që burojnë nga ligji për Skemat Pensionale të Financuara nga Shteti (Ligji Nr. 04/L-131) dhe Udhëzimi Administrativ (MPMS Nr.05/2015).

Në bazë të analizës për rastin, fakteve të mbledhura, ligjeve në fuqi dhe të drejtës ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, Avokati i Popullit konstaton se me këtë është shkelë dinjiteti i njeriut, e drejtë kjo e garantuar me Kushtetutë, dhe se reduktimi ose ndërprerja e të drejtave të pensionit paraqet ndërhyrje në të drejtën e gëzimit paqësor të pronës.

Avokati i Popullit, konstaton se, përveç që kjo masë ligjore është diskriminuese dhe e cenon dinjitetin e pensionistëve, ajo nuk ka efektin që ligji ka tentuar të ofrojë në parim. Ministria duhet të ndërmarrë veprime të atilla që të mos e cenojë dinjitetin e pensionistëve dhe t'u mundësojë që qetësisht dhe në mënyrë të papenguar ta gëzojnë të drejtën e tyre.

REKOMANDIM

Në bazë të analizës së rastit dhe konstatimeve të arritura, në pajtim me nenin 135, paragrafi 3 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, si dhe nenin 16, paragrafin 15 të Ligjit për Avokatin e Popullit, Avokati i Popullit rekomandon:

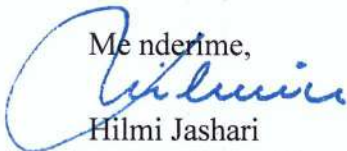
Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale

- Në bazë të kompetencave dhe autorizimeve ligjore, Ministria të inicioj procedurat për ndryshimin e Ligjit për Skemat Pensionale të Financuara nga Shteti, në atë mënyrë që të riparojë shkeljet ndaj pensionistëve.
- Në bazë të kompetencave dhe autorizimeve ligjore, Ministria të funksionalizojë burimet e saj verifikuese në raport me statusin e pensionistëve edhe përmes formave të tjera siç janë analizuar më lart dhe bëjë njoftim publik për ndryshimin e procedurave.

Në pajtim me nenin 132, paragrafi 3 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës ("Çdo organ, institucion ose autoritet tjetër, që ushtron pushtet legjitim në Republikën e

Kosovës, është i detyruar t'u përgjigjet kërkesave të Avokatit të Popullit dhe t'i paraqesë atij/asaj të gjitha dokumentet dhe informacionet e kërkuara në pajtim me ligj") dhe nenin 28 të Ligjit Nr. 05/L-019 për Avokatin e Popullit ("Autoritetet, të cilave Avokati i Popullit u ka drejtuar rekomandim, kërkesë ose propozim për ndërmarrjen e veprimeve konkrete, . . duhet të përgjigjen brenda afatit tridhjetë (30) ditor. Përgjigjja duhet të përmbajë arsyet me shkrim për veprimet e ndërmarra lidhur me çështjen në fjalë"), mirësisht Ju lutemi të na informoni për veprimet që do të ndërmerrni lidhur me këtë çështje.

Me nderime,

Hilmi Jashari

Avokat i Popullit